

FILIORUMs ressursbank

Fra forskning til praksis

FILIORUM Senter for
barnehageforskning
Universitetet i Stavanger

U Universitetet
i Stavanger

Barns opplevelse av lukt og dufter

Lukter endrer seg i forskjellig vær. Om det regner eller om solen skinner, finnes det interessante lukter både ute og inne som dere kan oppdage, utforske og snakke om sammen med barna. Alt dere trenger er nesen. La fantasien lede vei og oppdag magien sammen med barna.

Publisert 10.02.2023
www.uis.no/filiorum

Illustrert av Tilde Hoel Torkildsen

Hvorfor er dette viktig?

Lukt er en av de mest omfattende sansene, men også en av sansene som er minst forstått. Visste du at mennesket kan oppdage og kjenne igjen flere lukter enn musikalske toner og farger? Man kan faktisk gjenkjenne en billion lukter, men vi har bare ord for noen få av dem.

Forskningsstudien som denne ressursen bygger på, viser at lukt har en unik evne til å koble sammen minner og følelser. I fagfilmen presenteres flere konkrete eksempler på hvorfor luktesansen er viktig og hvordan man kan stimulere barnas luktesans.

Ved å fokusere på barns luktesans kan vi åpne for nye måter å forstå og støtte barns læring og utvikling på, inkludert deres selvregulering, språk og engasjement i lek eller språkstimulerende aktiviteter.

Barnehagebasert kompetanseutvikling

Mål: Ved å bruke ressursen sammen, vil barnehagepersonalet bli mer bevisste på hvorfor det er viktig å gi barna varierte sanseerfaringer, med særlig fokus på lukt, og hvordan dette kan gjøres.

For hvem: Barnehagepersonalet, f.eks. på et personalmøte.

Anbefalt tidsbruk: 30-45 min.

Tips til gjennomføring:

1. Se fagfilmen.
2. Diskuter refleksjonsspørsmålene, gjerne i grupper.
3. Gjennomfør aktivitetene sammen med barna (se Aktiviteter).
4. Del erfaringer med hverandre på neste personalmøte.

QR-kode til
fagfilmen og
ressursen

Sentrale elementer som trekkes fram i filmen

I studien brukte forfatterne historier for å stimulere barnas sanser. Analysen viser at barna brukte sansene ulikt. Visuelle aspekter og berøringssansen var de mest fremtredende under aktiviteten, mens luktesansen, smakssansen og hørselen ble minst stimulert.

Studien viser at lukt har en unik evne til å koble sammen minner og følelser.

Spørsmål til refleksjon

- Hvordan legger dere til rette for aktiviteter som gir barna erfaring med lukt?
- Hvordan stimulerer dere barnas luktesans?

Aktiviteter

For å stimulere barnas luktesans kan du oppmuntre dem til å tenke på ulike opplevelser eller minner, gjerne ved hjelp av bilder, for å hjelpe barna til å huske luktene. Når dere utforsker nye lukter, er det viktig at dere lar barna svare (respondere) på hvilken som helst måte de ønsker (verbalt, med kroppsspråk, tegne noe, ta et bilde).

Ta barna med på en «lukttur». Dere kan samle små gjenstander i en «lukteboks». Barna kan også tegne bilder av det de luktet på turen. Bruk disse gjenstandene og tegningene når dere snakker sammen om hva som lukter godt og hva som lukter vondt.

Barnehageforskning fra FILIORUM

Denne ressursen fra FILIORUM bygger på resultater fra følgende forskningsartikkel:

Kucirkova, N. & Kamola, M. (2022). Children's stories and multisensory engagement: insights from a cultural probes study. *International Journal of Educational Research*.

QR-kode til artikkelen

Mål: Å forstå de sentrale sanseelementene som er viktige for barns historiefortellinger.

Problemstilling:

- Hvordan integrerer barn ulike sanser i aktivitetene sine?

Faglig ansvarlige

Natalia Kucirkova, Læringsmiljøsenteret, UiS, e-post: natalia.kucirkova@uis.no

Elisabeth Stray Gausel, Læringsmiljøsenteret, UiS, e-post: elisabeth.s.gausel@uis.no